

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/17, 41

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/3684

Karar No. 2025/5027

Tarihi: 16.06.2025

- **TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ YETKİ TESPİTİ**
- **SENDİKA ÜYELİĞİNİN KAZANILMASI İÇİN E-DEVLET ÜZERİNDEN BAŞVURU VE YETKİLİ ORGANCA KABULÜ KOŞULLARININ ÜYELİK İÇİN KURUCU UNSUR OLDUĞU**
- **SENDİKA ÜYELİĞİNDEN SÖZ EDEBİLMEK İÇİN BAŞVURU VE KABUL KOŞULLARININ HER İKİSİNİN DE GERÇEKLEŞMİŞ OLMASININ GEREKTİĞİ**
- **TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ YETKİ TESPİTİ İÇİN BAKANLIĞA BAŞVURU YAPILDIĞI SAATTEN SONRA SENDİKA ÜYELİĞE KABUL EDİLEN SENDİKA ÜYELERİNİN YETKİ TESPİTİNE ESAS SENDİKA ÜYESİ SAYISINDA DİKKATE ALINAMAYACAĞI**

ÖZETİ : 6356 sayılı Kanun'un 17/5 hükmünde sendika üyeliğinin yetkili organın kabulü ile e-Devlet kapısı üzerinden kazanılacağı belirtildiğinden, yetkili organ tarafından üyeliğe kabul kararı verilmesi hususu da, e-Devlet kapısı üzerinden işleme onay verilmesi hususu da sendika üyeliğine dair hukuki işlemin kurucu unsurudur. Bir başka ifadeyle sendika üyeliği, her iki unsurun da usulüne uygun olarak tahakkuku ile gerçekleşir. Kanun metnindeki "ile" bağlacı da bu durumu ortaya koymaktadır.

İnceleme konusu davada, davalı Sendika tarafından 09.09.2021 tarihinde saat 15.22 itibarıyla yetki tespit başvurusu yapılmıştır. Yetki tespit kararında davalı

Sendika üyesi olarak kabul edilen ve üyelik giriş tarihleri 09.09.2021 olarak belirtilen sendika üyesi işçilerden B.Ö, B.Y. ve Ö.A'nın sendika üyelik başvurularının, yetki başvuru tarihinde ancak bu başvuru saatinden sonra e-Devlet kapısı üzerinden onaylandığı anlaşılmıştır.

Bu itibarla, sendika üyelik tarihi 09.09.2021 olan 3 işçinin yetki başvuru tarihinde sendika üyesi olarak kabul edilmeleri olanaksızdır.

Açıklanan bu maddi ve hukuki olgulara göre 0362306.034 ve 1077570.054 işyeri sicil numaralı birimler bakımından yetki başvuru tarihi olan 09.09.2021 tarihi itibarıyla işçi sayısı ile sendika üye sayısı değerlendirilerek davalı Sendikanın toplu iş sözleşmesi yapabilmek için gereken çoğunluğu sağlayıp sağlayamadığı belirlenmeli ve oluşacak sonuca göre karar verilmelidir. Anılan hususlar gözetilmeksizin eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

İlk Derece Mahkemesince bozmaya uyularak verilen karar davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkili Şirketin metal işkolunda faaliyet gösterdiğini, bu kapsamda Sakarya'da üretim yapan fabrikasının bulunduğunu, İstanbul'da ise bağlı yer niteliğinde olan ofisinin bulunduğunu, davalı Türk Metal Sendikasının (Sendika) yetki talebinin işyeri düzeyinde incelenmesi gerektiğini, birbirini tamamlayan ve biri olmadığında diğeri işlevini göremeyen işyerlerinin işletme sayılamayacağını, Sakarya'da bulunan işyerinin elektrikli aydınlatma ekipmanlarının imalatı ile bağlı yer niteliğinde olan İstanbul'daki birimin tek bir işyeri olduğunu, buna göre davalı Sendikanın çoğunluğu sağlaması için işyerinde çalışan işçilerin yarısından fazla sayıda üyeye sahip olması gerektiğini, davaya konu yetki tespit kararının hatalı olduğunu, başvuru tarihi itibarıyla değerlendirmeye alınan sendika üyeliklerinin geçerliliğinin çifte üyelik, işkolu değişikliği, bir yıldan fazla çalışmama gibi üyeliği sona erdiren durumlar yönünden irdelenmesi gerektiğini, sendika üyeliklerinin geçerliliği ve üyelerin başka bir sendikaya da üye bulunup bulunmadığı konularının denetlenemediğini belirterek Bakanlığın

14.09.2021 tarihli ve 37818 sayılı olumlu yetki tespitinin iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (Bakanlık) vekili cevap dilekçesinde; müvekkili Bakanlıkça yapılan yetki tespitinde, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun (6356 sayılı Kanun) 41. maddesi uyarınca, Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) yapılan işyerlerine ilişkin tescil ve işçi bildirimleri ile e-Devlet üzerinden yapılan sendika üyelik işlemlerinin esas alındığını, Bakanlık kayıtlarına göre, yetki tespiti dosyasında yer alan bilgilerden de görüleceği üzere; işletmede davalı Sendikanın üyelik oranının yüzde 51,55 olduğunun tespit edildiğini, bu nedenle başvuran Sendikanın üyelik oranının çalışan sayısının yarısından fazla olduğunu, 09.09.2021 başvuru tarihi itibarıyla söz konusu işletmedeki 2 işyerinde toplam 161 işçinin çalıştığını, bunlardan 83 işçinin Türk Metal Sendikasına üye olduğunu, 6356 sayılı Kanun'un 34/2 hükmü uyarınca aynı işverene ait aynı işkolunda birden fazla işyerinin bulunması hâlinde toplu iş sözleşmesinin ancak işletme düzeyinde yapılabileceğini, davacı işverene ait 2 adet işyeri bulunduğunu belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini istemiştir.

2. Davalı Sendika vekili cevap dilekçesinde; davanın 6356 sayılı Kanun'da öngörülen süre ve usule uygun olarak açılmadığını, Bakanlığa bildirilen resmî kayıtlara göre başvuru tarihinde davacı işyerinde çalışan işçi sayısının 161 olarak tespit edildiğini, dava konusu olayda SGK'ya yapılan bildirimler neticesinde olumlu olarak tespit yapıldığını, resmî kayıtlara yansımayan bilgilerden müvekkili Sendikanın ve Bakanlığın sorumlu tutulamayacağını, bu sebeple davacı tarafın işletme değil, işyeri esas alınarak hesap yapılması iddialarının soyut, hukuki gerçeklikten uzak beyanlar olduğunu, aksi düşünülse dahi müvekkili Sendikanın yarından fazla çoğunluğu bulunduğunu, davacı tarafın, soyut ve varsayımsal birtakım iddialar ile müvekkili Sendikanın faaliyetlerini engellemek ve geciktirmek amacıyla kötüniyetli olarak yetkiye itiraz ettiğini savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 21.06.2023 tarihli kararı ile; davanın reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 29. Hukuk Dairesinin 12.10.2023 kararı ile; başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

Bölge Adliye Mahkemesinin 12.10.2023 tarihli kararının davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Dairece, hukuki dinlenilme hakkının ihlal edildiği gerekçe gösterilerek bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacı Şirkete ait yetki tespitine konu 2 ayrı sicile kayıtlı 2 birimde çalışanların SGK meslek kodları incelendiğinde İstanbul adresli birimin ayrıca faaliyet yürüten bir işyeri olmadığı, Sakarya'da bulunan işyeri ile amaç birliği bulunan bağlı işyeri olduğu, yetki tespit tarihinden önce işten ayrılanlarla yetki tespit tarihinden sonra işe girişi bulunanlar dışlandığında yetki başvuru tarihi itibarıyla 2 birimde toplam 156 işçi bulunduğu, davalı Sendika üyesi işçi listesi incelendiğinde işyerinde çalışan 81 işçinin davalı Sendika üyesi olduğu, sonuç olarak davacı Şirkette yetki başvuru tarihi itibarıyla toplam 156 işçi bulunduğu, 81 işçinin davalı Sendika üyesi olduğu, bu durumda davalı Sendika üyesi işçi sayısının toplam işçi sayısına oranının yüzde 51,92 olduğu ve davalı Sendikanın 6356 sayılı Kanun'da aranan yarından fazla çoğunluğa sahip olduğu gerekçe gösterilerek davanın reddine karar verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili temyiz dilekçesinde;

1. İsimlerini belirttiği 4 işçinin davacı yanında işe girmeden önce Sendika üyesi olduklarını, bu nedenle bu işçilerin üyeliklerinin geçici işsizlik ya da işkolu değişikliği nedeniyle sona erip ermediğinin denetlenmesi gerektiğini,

2. Başvuru tarihinde üye olduğu anlaşılan 5 işçinin ise yetki başvuru anında üyeliklerinin onaylanıp onaylanmadığının anlaşılmasını ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, 6356 sayılı Kanun'un 41 ve devamı maddeleri kapsamında yetki tespitine itiraz istemine ilişkindir.

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davacı vekilinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. 6356 sayılı Kanun'un "Sendika üyeliği ve üyeliğin kazanılması" kenar başlıklı 17/5 hükmünde "Sendikaya üyelik, Bakanlıkça sağlanacak elektronik başvuru sistemine e-Devlet kapısı üzerinden üyelik başvurusunda bulunulması ve sendika tüzüğünde belirlenen yetkili organın kabulü ile e-Devlet kapısı üzerinden kazanılır. Üyelik başvurusu, sendika tarafından otuz gün içinde reddedilmediği takdirde üyelik talebi kabul edilmiş sayılır. Haklı bir neden gösterilmeden üyelik başvurusu kabul edilmeyenler, bu kararın kendilerine tebliğinden itibaren otuz gün içinde dava açabilir. Mahkemenin kararı kesindir. Mahkemenin davacı lehine karar vermesi hâlinde üyelik, red kararının alındığı tarihte kazanılmış sayılır." düzenlemesi yer almaktadır.

Resmî Gazete'nin 09.07.2013 tarihli ve 28702 sayılı nüshası ile yürürlüğe giren Sendika Üyeliğinin Kazanılması ve Sona Ermesi ile Üyelik Aidatının Tahsili Hakkında Yönetmelik'in "İşçi sendikası üyeliğinin kazanılması" başlıklı 5. maddesi

şöyledir:

"(1) Sendika üyelik başvurusu, işçi tarafından e-Devlet kapısı üzerinden yapılır. Üyelik bildirimini elektronik ortamda eş zamanlı olarak Bakanlığa ve sendikaya ulaşır.

(2) Üyelik, yetkili organın e-Devlet kapısı üzerinden otuz gün içerisinde başvuruyu kabulü ile kazanılır. Üyelğin başlangıç tarihi, yetkili organ tarafından üyelik başvurusunun e-Devlet kapısı üzerinden kabul edildiği tarihtir.

(3) Üyelik başvurusu, yetkili organ tarafından otuz günlük süre içerisinde reddedilmediği takdirde otuzuncu günün sonunda üyelik talebi kabul edilmiş sayılır.

(4) Başvuru sahibi, yetkili organ tarafından üyelik başvurusuna işlem yapılıncaya kadar e-Devlet kapısı üzerinden üyelik başvurusunu geri alma hakkına sahiptir.

(5) Yetkili organ, üyelik başvurusunu e-Devlet kapısı üzerinden reddedebilir. Ret kararı yetkili organ tarafından gerekçesi ile birlikte e-Devlet kapısına kaydedilir ve işçiye yazılı olarak tebliğ edilir.

(6) Üyelik başvurusunun haksız bir nedenle reddedildiğini iddia eden işçi, beşinci fıkrada belirtilen bildirimden tebliğinden itibaren otuz gün içinde mahkemede dava açabilir. Mahkemenin kararı kesindir. Mahkemenin davacı lehine karar vermesi hâlinde, işçi mahkeme kararını Bakanlığa bildirir; bu karar Bakanlık tarafından e-Devlet kapısına tanımlanır.

(7) Mahkeme kararı ile kazanılan üyelğin başlangıç tarihi, üyelik başvurusunun yetkili organ tarafından reddedildiği tarihtir.

(8) Yetkili organ tarafından Bakanlığa bildirilen kişilere sendika adına e-Devlet kapısı üzerinden işlem yapma yetkisi verilir. Bu kişiler aynı usule göre değiştirilebilir veya yetkileri kaldırılabilir. e-Devlet kapısı üzerinden yapılacak tüm işlemler, ilgili sendikanın Bakanlığa bildirileceği yetkili kullanıcı tarafından gerçekleştirilir."

Somut uyuşmazlıkta; davalı Sendika tarafından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına yapılan başvuru ile 0362306.034 ve 1077570.054 işyeri sicil numaralı birimlerden oluşan işyerinde toplu iş sözleşmesi yapabilmek için gereken çoğunluğun sağlandığının tespiti talep edilmiş, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 14.09.2021 tarihli ve 37818 sayılı yetki tespiti kararı ile de davalı Sendikanın toplu iş sözleşmesi yapabilmek için gerekli çoğunluğu sağladığı belirlenmiş; akabinde de davacı eldeki uyuşmazlık ile sendika üyesi kabul edilen 5 işçinin yetki başvuru anında üye olmadıkları iddiasıyla çoğunluk tespitine itiraz etmiştir.

Dosya kapsamında yer alan bilgi ve belgelere göre yetki tespit kararında davalı Sendika üyesi olarak kabul edilen 5 işçinin, yetki başvuru anından önce e-Devlet kapısı üzerinden sendika üyelik başvurularının onaylanıp onaylanmadığı ve belirtilen işçilerin yetki başvuru tarihinde sendika üyesi kabul edilip edilemeyeceği hususu öncelikle değerlendirilmelidir.

Yukarıda açıklanan yasal düzenlemeler karşısında ifade etmek gerekir ki 6356 sayılı Kanun'un 17/5 hükmünde sendika üyeliğinin yetkili organın kabulü ile e-Devlet kapısı üzerinden kazanılacağı belirtildiğinden, yetkili organ tarafından üyeliğe kabul kararı verilmesi hususu da, e-Devlet kapısı üzerinden işleme onay verilmesi hususu da sendika üyeliğine dair hukuki işlemin kurucu unsurudur. Bir başka ifadeyle sendika üyeliği, her iki unsurun da usulüne uygun olarak tahakkuku ile gerçekleşir. Kanun metnindeki "ile" bağlacı da bu durumu ortaya koymaktadır.

İnceleme konusu davada, davalı Sendika tarafından 09.09.2021 tarihinde saat 15.22 itibarıyla yetki tespit başvurusu yapılmıştır. Yetki tespit kararında davalı Sendika üyesi olarak kabul edilen ve üyelik giriş tarihleri 09.09.2021 olarak belirtilen sendika üyesi işçilerden B.Ö, B.Y. ve Ö.A'nın sendika üyelik başvurularının, yetki başvuru tarihinde ancak bu başvuru saatinden sonra e-Devlet kapısı üzerinden onaylandığı anlaşılmıştır.

Bu itibarla, sendika üyelik tarihi 09.09.2021 olan 3 işçinin yetki başvuru tarihinde sendika üyesi olarak kabul edilmeleri olanaksızdır.

Açıklanan bu maddi ve hukuki olgulara göre 0362306.034 ve 1077570.054 işyeri sicil numaralı birimler bakımından yetki başvuru tarihi olan 09.09.2021 tarihi itibarıyla işçi sayısı ile sendika üye sayısı değerlendirilerek davalı Sendikanın toplu iş sözleşmesi yapabilmek için gereken çoğunluğu sağlayıp sağlayamadığı belirlenmeli ve oluşacak sonuca göre karar verilmelidir. Anılan hususlar gözetilmeksizin eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine,

16.06.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.